SORU ALANI	CEVAP ALANI
1. ÜÇ OĞLAN Çok eski zamanlarda bir varmış bir yokmuş, develer tellal pireler berber iken, ben anamın anasının anasının beşiğini tıngırmıngır sallar iken bir karı koca ile üç çocuğu varmış. Gecegündüz demezler, günleri ayları bilmezler, günyüzü görmeden evlerinde ömür sürer giderlermiş. Gün gelmiş, böyle ömür sürülmez demişler, ana baba üçler, beşler, yediler, kırklar demişler, üç oğulları ile kendilerini yola vermişler. **Derleyen: Numan KARTAL, Türk Folklor Araştırmaları Dergisi, 1965, Sayı: 199** **(16 puan)** **A. Metin masalın hangi bölümünden alınmıştır?** **(4 puan)** **B. Metninde yer alan ve genellikle ölçülü, kafiyeli ve ses uyumuna dayanan, yarı anlamlı ya da tamamen hayal ürünü olan basmakalıp söz kalıplarına ne isim verilir?** **(4 puan)** **C. Metnin yazanı/söyleyeni/sahibi belli değildir, böyle ürünlere verilen isim nedir?** **(4 puan)** **D. Metinde yazım yanlışı olan sözcüklerin doğru biçimlerini yazınız.** **(4 puan)**	A. B. C. D.
2. Köroğlu'yum methim merde yeğine Koç yiğit değişmez cengi düğüne Sere serpe gider düşman önüne Ölümü karşılar meydan içinde **Köroğlu** **(12 puan)** **A. Metnin nazım biçimi ve nazım türü nedir?** **(3 puan)** **B. Metinde ne tür redif ve kafiye kullanılmıştır?** **(3 puan)** **C. Metinde hangi kafiye dizilişine/örgüsüne yer verilmiştir?** **(3 puan)** **D. Metindeki altı çizili sözcüklerde hangi ses olayı vardır?** **(3 puan)**	A. B. C. D.

3. Bir vakte erdi ki bizim günümüz,
Yiğit belli değil, mert belli değil
Herkes yarasına derman arıyor,
Deva belli değil, dert belli değil.

Ruhsati

(12 puan)

A. Metnin nazım biçimi ve nazım türü nedir? (4 puan)

B. Metinde geçen "vakit, mert, derman, deva" **sözcüklerinin anlamlarını yazınız.** (4 puan)

C. Metinde hangi tür iletiler ağır basmaktadır? (4 puan)

A.

B.

C.

4. BEN KENDİMİ GÜLÜN DİBİNDE BULDUM

Ben kendimi gülün dibinde buldum
Guru guru sevdayımış sarardım soldum
Sevda bir düşmüş kendime yordum

Ay karanlık aman gece vurdular beni ey
Yârin çevresine sardılar beni ey

Değirmen deresi bölük kadınım bölüktür
İçerde ciğerim delik kadınım deliktir
Dünya dedikleri bir gölgeliktir

Ay karanlık aman gece vurdular beni ey
Yârin çevresine sardılar beni ey

Yöre: Kütahya, Kaynak: Ahmet Hisarlı

(20 puan)

A. Metnin nazım biçimi nedir? (4 puan)

B. Metinde yer alan üç dizelik bölümlere ve iki dizelik bölümlere ne isim verilir? (4 puan)

C. Metin saz eşliğinde söylenen metin türlerindendir, bu tür metinlerde söze eşlik eden melodiye ne isim verilir? (4 puan)

D. Kütahya yöresine ait bu metin, başka bir yörede biçim ve içerik açısından bazı değişikliklere uğrayabilir. Böyle değişikliğe uğrayarak oluşan metinlere ne isim verilir? (4 puan)

E. Metinde hangi ölçünün hangi kalıbı kullanılmıştır? (4 puan)

A.

B.

C.

D.

E.

5.

	Günümüz Türkçesiyle
Keldi esin esneyü, Kadka tükel ösneyü, Kirdi bodun kasnayu, Kara bulıt kökreşür.	Eserek geldi rüzgâr, Tıpkı tipiye benzer, Titreşip kapanır halklar, Kara bulut kükreşir.
Ördi bulıt ınraşu, Aktı akın münreşü, Kaldı bodun tanlaşu, Kökrer takı manraşur.	Çıktı bulut gürleyerek, Aktı seller şarlayarak, Kalakaldı halk şaşırarak, Şimşek çakar, gök gürleşir.

Anonim, (haz.: Ahmet Bican Ercilasun, Dîvânu Lugâti't-Türk'teki Şiirler ve Atasözleri)

(12 puan)

A. Metnin nazım biçimi (türü) nedir? (3 puan)

B. Metinde hangi tema işlenmiştir? (3 puan)

C. Metnin nazım birimi nedir? (3 puan)

D. Metnin ikinci dizesinde hangi edebî sanat kullanılmıştır? (3 puan)

A.

B.

C.

D.

6. Karac'oğlan tutma beni el gibi
Akıttım gözümden yaşı sel gibi
Bahçende açılan gonca gül gibi
Dizip al yanağa soldurma beni

Karacaoğlan

(12 puan)

A. Metnin ilk dizesinde şairin adı geçmektedir, halk edebiyatında bu kullanıma verilen isim nedir? (3 puan)

B. Metinde hangi edebî sanatlara yer verilmiştir? (3 puan)

C. Metnin konusuna göre aldığı isim nedir? (3 puan)

D. Metnin ilk üç dizesinde ahenk oluşturmak için aynı sözcükler tekrar edilmiştir, buna ne ad verilir? (3 puan)

A.

B.

C.

D.

7. TEMBEL ÇOCUK İLE PADİŞAH KIZI

Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde, cinler top oynarken eski hamam içinde… Ben deyim şu ağaçtan, siz deyin şu yamaçtan, uçtu uçtu bir kuş uçtu; kuş uçmadı, Gümüş uçtu. Gümüş uçmadı, Memiş uçtu. Uçar mı uçmaz mı demeye kalmadı; anam düştü eşikten, babam düştü beşikten… Biri kaptı maşayı, biri aldı meşeyi; dolandım durdum dört köşeyi…

İhtiyar bir kadının bir oğlu varmış, çok tembel imiş, o kadar ki yatağından dışarı çıkmaz, her şeyi ayağına istermiş. Anası buna bir çare bulamamış.

O yerin kralı bir gün uğursuz bellediği küçük kızını kovmuş, sokağa atmış. Kız da başını alıp gide gide yolu bir kulübeye düşmüş, meğer orası oğlanın barınağı imiş. İçeri girince oğlanı yatar görmüş. Oğlan, kızdan hemen ekmek istemiş. Kız oğlanı âlâ bir sopa çekerek ıslatmış. İşte ekmek, kalk git oradan al, zıkkımlan, demiş ve hep böyle yapmış. Oğlan kıza Azrail adını vermiş. Derken oğlan yavaş yavaş huyunu bırakarak işe gitmeye, her şeyi kendi eliyle yemeye, her işini kendi ayağı ile görmeye başlamış.

O yerde deveciler varmış. Annesi onu oraya çalışmaya vermiş. Deveci de tembeli yanına almış. Oğlan ne kadar para alıyorsa bütün kazancını kızın eline verip bir kuruş olsun harcamazmış. Böylece geçinip giderlerken deveciler mal alıp vermek üzere geziye çıkmışlar, oğlanı da yanlarına almışlar; anası ile kral kızı evde kalmışlar.

Bunlar giderken karşılarına bir ihtiyar çıkmış, birkaç özlü söz söylemiş. Oğlan bu ihtiyarın öğütlerini yerine getirmiş ve yollarına koyulmuşlar. Yolcular çok susamışlar, dilleri damaklarına yapışmış. Derken bir kuyu bulmuşlar fakat suyu akmıyormuş, oğlana ( ) İn şu kuyuya suyu salıver ( ) ( ) demişler ( ) Oğlan hiç korkmadan kuyuya inmiş. Orada oğlanın karşısına uzun sakallı bir dede çıkmış, oğlana bir nar ve bir de havlu vermiş. Oğlan bunları saklayarak yukarı çıkmış. Bu arada kuyunun suyu da akmaya başlamış. Arkadaşları kana kana içerlerken oğlan bir aralık sıvışarak koşa koşa eve varmış, narı ve havluyu kıza vermiş, tez dönerek kervanın yanına gelmiş. Neyse gidecekleri yere varmışlar, Oğlan devecilerle gezedursun kız o narı kırmış, içinden bir sürü elmas çıkmış. Havluyu da açınca meydana birçok asker çıkmış. Kız orada bir saray kurdurup, içini döşeyip süslemiş. Oğlan, yolculuktan dönünce kulübeyi bomboş bulmuş. Hemen orada bir taşın üzerine çömelip düşünmeye başlamış. Yorgunluğunu adamakıllı giderip dinlenmeden bir sürü adam etrafını çevirerek palas pandıras yakalayıp kızın yaptırdığı saraya götürmüşler. Bir güzel yıkayıp, giydirip kuşatmışlar. Kız oğlanı karşılamış. Tılsımlı havluyu açmış. Ne görsün ki selâm veren askerle bando takımı, gümbür gümbür çalıyormuş. Parlak bir törenle kızla oğlan kol kola içeri girmişler. Oğlan o yerin şahı olmuş. Mutlu bir hayat geçirmişler.

Ben de o gün bu gençlere bir tepsi baklava yapıp göndermek istedim. Oradan bir kurbağa, vak vak, diye ötmeye başlayınca ben bunu bırak bırak, anladım. Tepsiyi yere atmamla kaçmam bir oldu. Veremedim gitti…

Onlar ermiş muradına biz çıkalım kerevetine…

Derleyen: Faik AKÇIN

(16 puan)

A. Metnin başında ve sonunda koyu yazılan bölümlerin isimleri nelerdir? (4 puan)

B. Metinde yazar, hayal gücünü kullanarak olmadığını bildiğimiz olayları, kişileri ve dünyaları varmış gibi kurgulamıştır. Bu tür metinlere verilen isim nedir? (4 puan)

C. Metinde ayraçlarla belirtilen boşluklara getirilmesi gereken noktalama işaretlerini yazınız. (4 puan)

D. Metindeki olaylar; kişi, zaman ve mekân unsurlarını kapsayıp, birbirine bağlı olarak belli bir sırayla gelişmiştir. Buna verilen isim nedir? (4 puan)

CEVAP ALANI

A.	C.
B.	D.